

1

Akcininkų susirinkimas, nors gal labiau tiktų šį renginį vadinti *sukilimu*, įvyko balandžio 21-ąją Manhatano viešbutyje „Grand Hyatt“. Diena tam metų laikui buvo neįprastai šalta ir žvarbi, bet deramai niūri turint galvoje aplinkybes. Prieš dvi savaites pasirodžiusi antraštė, pranešanti, kad Nikolas Spenseris, „Stelos“ bendrovės prezidentas ir vadovas, žuvo sudužus jo privačiam lėktuvui, skrendančiam į San Chuaną, buvo sutikta su nuoširdžia širdgėla. Jo bendrovė tikėjosi sulaukti FDA – JAV maisto ir vaistų administracijos – pritarimo skiepiui, kuris neleis augti vėžio ląstelėms ir sustabdys ligos progresavimą jau sergantiems, profilaktinei priemonei ir vaistui, kurį jis vienas paleis į pasaulį. Bendrovę jis pavadino „Stela“ – pagerbdamas Rozetos akmenį, kuris leido perskaityti senovės Egipto kalbą ir įvertinti jo įstabią kultūrą.

Netrukus po antraštės, skelbiančios apie Spenserio dingimą, pasirodė „Stelos“ direktorių valdybos pirmininko pranešimas, kad atliekant skiepo bandymus buvo patirta daug nesėkmių, todėl jis netolimoje ateityje negalės būti pateiktas FDA, kad ši jį patvirtintų. Toliau pranešime buvo sakoma, kad iš bendrovės pavogta dešimtys milijonų dolerių, veikiausiai Nikolo Spenserio.

Esu Marša Dekarlo, geriau žinoma kaip Karlė, ir per acininkų susirinkimą sėdėdama virvėmis atitvertoje salės dalyje, skirtoje žiniasklaidos atstovams, stebėdama įtūžusius, priblokštus ar ašarotus veidus aplinkui, vis dar negalėjau patikėti tuo, ką girdžiu. Matyt, Nikolas Spenseris, *Nikas*, buvo vagis ir sukčius.

Stebuklingasis skiepas tebuvo godžios jo vaizduotės ir meistriško gebėjimo įtikinti vaisius. Jis apgavo visus šiuos žmones, investavusius į jo bendrovę daug pinigų, dažnai viso gyvenimo santaupas ar visas turimas lėšas. Be abejo, jie tikėjosi užsidirbti, bet dažnas dar tikėjo, kad jų indėlis padės paversti skiepą tikrove. Negana to, kad nukentėjo investuotojai: dėl tos vagystės „Stelos“ darbuotojų, daugiau kaip tūkstančio žmonių, pensijų fondai tapo beverčiai. Tai atrodė tiesiog neįmanoma.

Bangos neišmetė į krantą Nikolo Spenserio kūno kartu su apanglėjusiomis jo sudegusio lėktuvo nuolaužomis, todėl pusė susirinkimo dalyvių netikėjo, kad jis negyvas. Kita pusė mielai būtų persmeigusi kuolu jam širdį, jei jo palaikai būtų rasti.

Čarlzui Volingfordui, „Stelos“ direktorių valdybos pirmininkui, mirtinai išbalusiu veidu, bet pasižyminčiam natūralia elegancija, atsirandančia ištisoms kartoms gaunant gerą auklėjimą ir gausias privilegijas, sunkiai sekėsi palaikyti tvarką. Kiti valdybos nariai niūriais veidais sėdėjo ant pakylės šalia jo. Visi iki vieno buvo iškilūs verslo ir visuomenės atstovai. Antroje eilėje pažinau „Stelos“ sąskaitybos padalinio pareigūnus. Kai kurie iš jų retkarčiais duodavo interviu „Weekly Browser“, sekmadienio priedui, kurio finansinę skiltį rašau.

Į dešinę nuo Volingfordo išbalusiu kaip alebastras veidu, susukusi šviesius plaukus į kuodą ir vilkinti juodu kostiumėliu, kainavusiu, esu tikra, didžiulius pinigus, sėdėjo Linė Hamilton Spenser. Ji Niko žmona – ar našlė – ir, taip jau sutapo, mano įseserė, kurią mačiau lygiai tris kartus ir kurios, prisipažįstu, nemėgstu. Paaiškinsiu. Mano motina, našlė, prieš dvejus metus ištekėjo už našlio Linės tėvo, susipažinusi su juo Boka Ratone – jie ten gyveno gretimuose kooperatiniuose namuose.

Per vakarienę vestuvių išvakarėse mane tiek suerzino išdidžiai maloninga Linės laikysena, kiek sužavėjo Nikolas Spenseris. Aišku, žinojau, kas jis. Žurnalai „Time“ ir „Newsweek“ skelbė išsamius straipsnius apie jį. Jo tėvas buvo Konektikuto šeimos gydytojas, bendrosios praktikos medikas, kurio mėgsta-

mas užsiėmimas – biologijos moksliniai tyrimai. Savo namuose jis turėjo laboratoriją, ir nuo vaikystės Nikas didumą laisvalaikio leido joje padėdamas tėvui atlikti bandymus. „Kiti vaikai turėjo šunis, – aiškino jis interviu imantiems žurnalistams, – mano augintiniai buvo pelės. To nežinojau, bet biologijos mane mokė genijus.“ Jis pasuko verslo keliu, gavo verslo vadybos magistro laipsnį ir ketino kada nors įsigyti medicinos prekių tiekimo bendrovę. Pradėjo dirbti nedidelėje tiekimo firmoje, greitai iškilo iki vadovų ir tapo vienu iš partnerių. Paskui, mikrobiologijai tapus perspektyvia kryptimi, jis ėmė suvokti norintis imtis šios srities. Pradėjo atkurti tėvo užrašus ir sužinojo, kad prieš pat netikėtą mirtį tėvas buvo bepadaręs svarbų atradimą vėžio moksliniuose tyrimuose. Savo medicinos prekių tiekimo bendrovės pagrindu jis ėmėsi kurti rimtą mokslinių tyrimų padalinį.

Rizikos kapitalas padėjo jam įsteigti „Stelą“, o pasklidus žinioms apie vėžį slopinantį skiepą jos akcijos tapo populiariausios Volstrite. Iš pradžių kainavusios po tris dolerius, vėliau jos buvo vertos net 160 dolerių, o jeigu FDA skiepą patvirtins, „Garnerio medikamentai“ įsipareigojo sumokėti milijardą dolerių už teisę platinti naująjį skiepą.

Žinojau, kad Niko Spenserio žmona prieš penkerius metus mirė nuo vėžio, kad jis turi dešimtmetį sūnų ir kad ketveri metai yra vedęs Linę, antrą žmoną. Bet visas laikas, sugaištas studijuojant jo praeitį, nepadėjo, kai susipažinau su juo per tą „šeimos“ vakarienę. Tiesiog nebuvau pasiruošusi be galo patraukliai Niko Spenserio asmenybei. Jis buvo vienas iš tų žmonių, apdovanotų ir įgimtu asmeniniu žavesiu, ir įstabiu protu. Per 180 centimetrų ūgio, šviesių plaukų, skvarbių mėlynų akių, tvirto sportininko kūno, jis buvo labai patrauklios išvaizdos. Tačiau didžiausias jo privalumas buvo gebėjimas bendrauti su žmonėmis. Kol mano motina stengėsi palaikyti pokalbį su Line, aš susigriebiau, kad papasakojau Nikui apie save daugiau, negu buvau kam nors atskleidusi pažinties dieną.

Nepraėjus nė penkioms minutėms jis žinojo, kiek man metų, kur gyvenu, ką dirbu ir kur užaugau.

– Trisdešimt dvejų, – šypsodamas tarė jis. – Aštuoneriais metais už mane jaunesnė.

Tuomet aš ne tik pasakiau jam, kad esu išsiskyrusi po trumpos santuokos su kitu magistrantūros studentu iš Niujorko universiteto, bet net papasakojau apie kūdikį, kuris išgyveno vos kelias dienas, nes skylė jo širdutėje buvo per didelė ir neužsi-traukė. Man tai buvo visiškai nebūdinga. Aš niekada nepasakaju apie tą kūdikį – pernelyg skaudu. Tačiau pasakoti Nikolui Spenserui apie jį buvo lengva.

– Ateis diena, kai mūsų tyrimai užkirs kelią tokioms tragedijoms, – atsakė jis švelniai. – Štai kodėl aš kalnus nuversiu, kad išgelbėčiau žmones nuo tokios širdgėlos, kokią patyrei tu, Karle.

Mintimis greitai grįžau į tikrovę, nes Čarlzas Volingfordas tol daužė plaktuku, kol salėje stoji tylą – pikta, niūri.

– Aš esu Čarlzas Volingfordas, „Stelos“ direktorių valdybos pirmininkas, – prisistatė jis.

Jis buvo sutiktas kurtinančiu nepasitenkinimo šūksmų ir švilpimo choru.

Žinojau, kad Volingfordui keturiasdešimt aštuoneri ar devyneri, buvau mačiusi jį per televizijos žinias kitą dieną po Spenserio lėktuvo katastrofos. Dabar jis atrodė gerokai vyresnis. Kelių pastarųjų savaitių įtampa pasendino jį ne vienais metais. Niekam negalėjo kilti abejonių, kad žmogus kenčia.

– Dirbau su Nikolu Spenseriu pastaruosius aštuonerius metus, – kalbėjo jis. – Buvau ką tik pardavęs šeimos mažmeninės prekybos verslą, kuriam vadovavau, ir dairiausi galimybės investuoti į perspektyvią bendrovę. Susipažinau su Niku Spenseriu, jis mane įtikino, kad ką tik įsteigta jo bendrovė padarys stulbinančių atradimą kuriant naujus vaistus. Jo paragintas investavau beveik visas lėšas, gautas pardavus mūsų šeimos verslą, ir prisidėjau prie „Stelos“. Taigi esu sukrėstas ne mažiau negu jūs, kad skiepas neparuoštas pateikti maisto ir vaistų administracijai patvirtinti. Tačiau tai nereiškia, kad jeigu atsiras daugiau lėšų, nauji tyrimai neišspręs problemos...

Jį pertraukė dešimtys išreiktų klausimų:

– O kaip su jo pavogtais pinigais? Kodėl neprispajinus, kad jūs ir visa ta šutvė mus apgavote?

Linė ūmai atsistojo ir stvėrė mikrofoną, stovintį priešais Volingfordą.

– Mano vyras žuvo vykdamas į verslo susitikimą, kad gautų daugiau lėšų ir moksliniai tyrimai nenutrūktų. Esu tikra, kad galima paaiškinti, kur tie trūkstami pinigai...

Kažkoks vyras atbėgo tarpueiliu mojuodamas lapais, iš pažiūros išplėštais iš žurnalų ir laikraščių.

– „Spenseriai savo dvare Bedforde!“ – šaukė jis. – „Spenseriai surengia labdaros pokylį! Nikolas Spenseris šypsodamas išrašo čekį didžiausiems Niujorko skurdžiams.“

Vyruui nusigavus iki pakylos, apsaugininkai sugriebė jį už rankų.

– Iš kur, jūsų manymu, atsirado tie pinigai, poniute? Pasakyčiau jums, iš kur. *Iš mūsų kišenių!* Aš antrą kartą įkeičiau savo namą, kad investuočiau į niekam tikusią jūsų bendrovę. Norit žinoti kodėl? Todėl, kad mano vaikas serga vėžiu, o aš patikėjau jūsų vyro pažadu apie tą skiepą.

Žiniasklaidos atstovai sėdėjo keliose pirmose eilėse, aš – ant kraštinės kėdės ir ištiesusi ranką būčiau galėjusi vyriškį paliesti. Jis buvo stambus kokių trisdešimties metų vyras, vilkintis megztinį ir džinsus. Žiūrėjau, kaip jo veidas staiga persimaino ir jis apsiverkia.

– Aš net negalėsiu išlaikyti mūsų dukrytės savo namuose, – tarė jis. – Dabar turėsiu juos parduoti.

Pažiūrėjau į Linę ir mudviejų žvilgsniai susitiko. Žinojau, kad ji negali išvelgti paniekos mano akyse, bet įstengiau galvoti tik apie viena: žiedas su briliantu ant jos piršto tikriausiai vertas tiek, kad užtektų sumokėti bankui už paskolą, dėl kurios merdintis vaikas neteks savo namų.

Susirinkimas truko ne daugiau negu keturiasdešimt minučių, didžiąją jo dalį sudarė virtinė skausmingų pasakojimų žmonių,

kurie prarado viską, nes investavo į „Stelą“. Daugelis jų sakė būvę prikaltinti pirkti bendrovės akcijų, nes vaikas ar kitas šeimos narys serga liga, kurią išgydyti gali tas skiepas.

Žmonėms pradėjus skirstytis užsirašinėjau jų pavardes, adresus ir telefono numerius. Daugelis jų žinojo mano pavardę iš mano skilties ir troško pasikalbėti apie savo finansinius nuostolius. Jie klausinėjo manęs, ar, mano manymu, esama kokios nors tikimybės atgauti dalį savo investicijų arba jas visas.

Linė išėjo iš susirinkimo pro šonines duris. Nudžiugau. Sudužus Niko léktuvui parašiau jai raštelį ir pranešiau, kad dalyvausiu atminuose. Kol kas jie neįvyko: buvo laukiama, gal jo kūnas bus rastas. Dabar, kaip beveik visi kiti, spėliojau, ar Nikas buvo tame léktuve, kai šis sudužo – gal jis tik suvaidino savo dingimą.

Pajutau delną ant savo rankos. Tai buvo Semas Maikelsonas, veteranas, žurnalo „Wall Street Weekly“ reporteris.

– Pavaišinsiu tave taurele, Karle, – pasisiūlė jis.

– Dieve brangus, tikrai būtų ne pro šalį.

Nulipome į barą pirmame aukšte ir mus palydėjo prie staliuko. Buvo pusė penkių.

– Laikaisi taisyklės degtinės negerti iki penktos valandos, – pasakė man Semas, – bet, kaip žinai, kur nors pasaulyje jau penkta.

Užsisakiau taurę kiančio. Įprastai iki balandžio pabaigos jau pereinu prie šardonė, vynelio, kuriam teikiu pirmenybę šiltu oru, bet po šio susirinkimo tokia emociškai sustirusi norėjau ko nors, kas mane sušildytų.

Semas užsakė gėrimus, paskui netikėtai paklausė:

– Tai ką manai, Karle? Gal tas sukčius šią akimirką deginasi saulėje kur nors Brazilijoje?

Sąžiningai galėjau pasakyti tik tiek:

– Nežinau.

– Kartą kalbėjaisi su Spenseriu, – pasakojo Semas. – Prisiekiu: jei būtų pasiūlęs parduoti man Bruklino tiltą, būčiau užkibęs ant tos meškerės. Koks sukčius! Ar kada nors matei jį akį?

Valandėlę svarsčiau Semo klausimą mėgindama nuspręsti, ką atsakyti. Niekada nekalbėjau apie tai, kad Linė Hamilton Spenser mano įsėsere, taigi Nikas Spenseris – mano įsėsėrės vyras. Tačiau dėl šito niekada viešai ar paslapčia nekommentavau, ar verta investuoti į „Stelą“, nes tai galėjo būti palaikyta interesų konfliktu. Deja, tai nesutrukdė man nusipirkti bendrovės akcijų už 25 000 dolerių, nes, kaip per tą vakarienę paaiškino Nikolas Spenseris, po to, kai šis skiepas užkirs kelią vėžiui, ateis diena, kai kitas užkirs kelią visiems genetiniams apsigimimams.

Mano kūdikis buvo pakrikštytas tą dieną, kai gimė. Pavadinau jį Patriku, senelio iš motinos pusės garbei. Tas akcijas pirkau tarsi pagerbdama savo sūnelio atminimą. Tą vakarą prieš dvejus metus Nikas pasakė, esą kuo daugiau pinigų jie surinks, tuo greičiau baigs skiepo bandymus ir padarys jį prieinamą.

– Ir, aišku, ilgainiui tavo dvidešimt penki tūkstančiai dolerių bus verti kur kas daugiau.

Tie pinigai buvo mano santaupos, skirtos pirmam įnašui už butą.

Nusišypsojau Semui vis dar svarstydamą, ką atsakyti. Semo plaukai žilstelėję. Jo tuštybė pasireiškia tik tuo, kad jis ilgomis jų sruogomis mėgina slėpti plinkantį viršugalvį. Pastebėjau, kad šios sruogos kartais būna kreivos, kaip ir dabar, tad kaip senai draugei teko atsispirti pagundai nepasakius: „Pasiduok. Mūsų su plikimu pralaimėjai.“

Semui netoli septyniasdešimties, bet žydros kaip kūdikio jo akys skaisčios ir budrios. Tik jo veidas nė kiek ne kūdikiškas. Jis išmintingas ir įžvalgus. Supratau būsiant nesąžininga nepapasakoti jam apie ganėtinai trapų savo ryšį su Spenseriais, bet aš aiškiai pasakysiu, kad Niką mačiau vos kartą, o Linę – tris kartus.

Žiūrėjau, kaip jis kilsteli antakius man pasakojant apie šį giminytės ryšį.

– Ji man atrodo ganėtinai šaltakraujiška, – tarė jis. – O koks yra Spenseris?

– Aš irgi būčiau pirkusi iš jo Bruklino tiltą. Man jis pasirodė esąs nuostabus žmogus.

– O ką apie jį manai dabar?

– Turi galvoje, ar jis negyvas, ar tik kažkaip surežisavo tą lėktuvo sudužimą? Nežinau.

– O jo žmona, tavo įseserė?

Žinau, kad susiraukiau.

– Semai, mano mama nuoširdžiai laiminga su Linės tėvu – arba ji velniškai gerai vaidina. Tepadededa mums Dievas: juodu net kartu mokosi skambinti fortepijonu. Gaila, negirdėjai koncerto, kuriuo buvau pamaloninta, kai praeitą mėnesį savaitgaliui nuvažiauvau į Boka Ratoną. Prisipažįstu: Linė man nepatiko, kai pamčiau pirmą kartą. Man atrodo, ji taip save myli, kad kas rytą bučiuoja veidrodį. Na, bet mačiau ją tik vestuvių išvakarėse, per vestuves ir dar kartą, kai pernai atvažiauvau į Boka Ratoną prieš pat jai išvykstant. Taigi malonėk nevadinti jos mano įsesere.

– Įsidėmėjau.

Padavėja atnešė mums gėrimus. Semas vertinamai gurkštelėjo savojo, paskui atsikrenkštė.

– Karle, ką tik išgirdau, kad paprašei žurnale atsiradusio etato.

– Taip.

– Kodėl?

– Noriu rašyti rimtam finansiniam žurnalui, o ne tik skiltį, kuri iš esmės tėra finansinis intarpas sekmadieniniame priede, rašančiame visais klausimais. Mano tikslas – tapti „Wall Street Weekly“ reportere. Iš kur žinai, kad paprašiau to darbo?

– Didysis viršininkas Vilas Kirbis klausė apie tave.

– Ką jam pasakei?

– Pasakiau, kad esi protinga ir kur kas pranašesnė už tą vyruką, kuris išeina iš redakcijos.

Po pusvalandžio Semas išleido mane priešais mano namą. Gyvenu Manhatane, Rytų 37-ojoje gatvėje, rekonstruoto namo rausvo smiltainio fasadu antro aukšto bute. Nekreipdama dėmesio į liftą – jis to nusipelnė – užlipau į antrą aukštą. Pajutau palengvėjimą, kai atrakinau savo duris ir įėjau vidun. Jaučiausi nusiminusi ir turėjau tam rimtą pagrindą. Mane nuliūdino finansinė tų investuotojų padėtis, bet tai dar ne viskas. Daugelis

jų pinigus investavo dėl tos pačios priežasties kaip aš – norėdami sustabdyti mylimo žmogaus ligos progresavimą. Man šaukštai jau buvo po pietų, bet žinau, kad pirkdama tas akcijas iš pagarbos Patrikui aš dar ir mėginau užtaisyti skylę savo širdyje, net didesnę už tą, kuri pražudė mano sūnelį.

Mano butas apstatytas baldais, kuriuos tėvai turėjo name Ridžvude, Naujajame Džersyje, kur augau. Esu vienturtė, todėl galėjau pasirinkti, ką tik noriu, kai jie persikėlė į Boka Ratoną. Sofą pertraukiau tvirtu mėlynu audeklu, derindama prie senoviško persiško kilimo, kurį radau garažo išpardavime. Stalai, lempos ir krėslas buvo namuose, kai buvau mažiausia, bet greičiausia Tyrosios širdies mergaičių vidurinės mokyklos krepšinio komandos žaidėja.

Komandos nuotrauką pasikabinau ant miegamojo sienos. Nuotraukoje aš su krepšinio kamuoliu rankose. Žiūriu į ją ir matau, kad daug kuo nepasikeičiau. Trumpi tamsūs plaukai ir iš tėvo paveldėtos mėlynos akys vis dar tokie pat. Taip staiga ir neūgtelėjau, kaip mane buvo patikinusi mama. Tada buvau 163 centimetrų ūgio, dabar esu tokia pati. Deja, pranyko ta pergalinga šypsena, kokia buvo toje nuotraukoje, kai maniau, kad ateitis mano rankose. Gal tai susiję su tuo, kad rašau tą skiltį. Mat visada bendrauju su tikrais žmonėmis, turinčiais tikrų finansinių bėdų.

Tačiau žinojau, kad šį vakarą jaučiuosi emociškai išsunkta dėl kitos priežasties.

Nikas. Nikolas Spenseris. Kad ir kokie įtikinantys atrode įrodymai, tiesiog negalėjau susitaikyti su tuo, ką žmonės apie jį kalba.

Ar esama kito atsakymo dėl nenusisėkusio skiepo, dingusių pinigų ir sudužusio lėktuvo? Ar dėl kažkokio savo trūkumo leidžiuosi apgaunama saldžiakalbių sukčių, kuriems nuspjauti į viską, išskyrus juos pačius? Kaip apgavo Gregas, ponas Netikša, už kurio ištekėjau beveik prieš vienuolika metų.

Kai Patrikas mirė, išgyvenęs vos keturias dienas, Gregui reikėjo man sakyti, kad jam akmuo nuo širdies nusirito: pati ma-

čiau. Vadinasi, jam nereikės nešti nuolatinės priežiūros reikalingo vaiko naštos.

Rimtai apie tai nė nekalbėjome. Nedaug ką galėjome pasakyti. Jis man pasakė, kad Kalifornijoje jam siūlomas darbas pernelyg geras, kad galėtų atsisakyti.

– Aš tavęs nelaikysiu, – atsakiau.

Taip viską ir išsprendėme.

Visos šios mintys tik dar labiau mane prislėgė, tad anksti atsiguliau miegoti, pasiryžusi kitą dieną galvoti aiškiau ir pradėti viską iš naujo.

Septintą ryto mane pažadino paskambinęs Semas.

– Karle, įsijunk televizorių. Rodo žinių pranešimą. Vakar vakare Linė Spenser atvažiavo į savo namą Bedforde. kažkas jį padegė. Ugniagesiams pavyko ją išvesti iš namų, bet ji prisikvėpavo dūmų. Dabar guli Šv. Onos ligoninėje, jos būklė sunki.

Semui padėjus ragelį, stvėriau nuo stalelio prie lovos televizoriaus pultelį. Vos įjungiau televizorių, suskambo telefonas. Skambino iš Šv. Onos ligoninės administracijos.

– Ponia Dekarlo, pas mus guli jūsų įsėsė Linė Spenser. Ji labai nori jus pamatyti. Ar galėsite aplankyti ją šiandien? – moteris kalbėjo nekantraudama. – Ji baisiai nusiminusi ir kenčia didelius skausmus. Jai labai svarbu, kad ateitumėte.